بهائیت از زبان
هرمان رومر منتقد آلمانی

لطف الله لطفی

بسم الله الرحمن الرحیم

بهائیت از زبان «هرمان رومر» منتقد آلمانی

نویسنده:

لطف الله لطفی

ناشر چاپی:

سایت بهائی پژوهی

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

بهائیت از زبان «هرمان رومر» منتقد آلمانی

مشخصات کتاب

لطف الله لطفی

بهائیت از زبان «هرمان رومر» منتقد آلمانی

هرمان رومر (Hermann Roemer) متکلم روحانی پروتستان، در هشتم جولای ۱۸۸۰ در اشتوتگارت آلمان متولد شد. رومر بین سال های ۱۸۹۸ تا ۱۹۰۲ در دانشکده الهیات و فلسفه دانشگاه های توبینگن و هال به تحصیل پرداخت و... از محضر اساتید به نامی چون پروفسور هرینگک، هگلر، هول، کالر، رایشله، اشلاتر و زیبولد بهره برد. پس از پایان تحصیلات در کسوت استاد الهیات در شهر باسلر به فعالیت های دین پژوهی مشغول شد و در سمینارهای دین شناسی پروتستان در اشتوتگارت به فعالیت پرداخت. در همان دوران به پیشنهاد دانشکده الهیات توبینگن، ریاست سمینارهای تخصصی و پژوهشی انجیلی را نیز بر عهده داشت. هرمان رومر، خود در بیان اهداف تحقیقاتی خویش خاطر نشان می‌کند که" در سال ۱۹۰۷ شاهد تأسیس انجمن بهائیان اشتوتگارت بودم و همواره نیاز به یک پژوهش عملی، جهت پاسخگوئی به تبلیغات بهائیت در آلمان را احساس می‌کردم ".بدین منظور رومر کتاب خود تحت عنوان" بابیت و بهائیت، پژوهشی در تاریخ مذاهب اسلامی "را تألیف کرد. کتاب او" Die Babi- Behai, Eine studie zur religionsgeschichte des Islams "در واقع، رساله دکترای او بود که در سال ۱۹۱۱ به دانشکده عالی فلسفه دانشگاه توبینگن ارائه شد. این کتاب اولین اثر او درباره بابیت و بهائیت نبود؛ وی در سال ۱۹۰۸ مقاله ای در نقد بهائیت [۱] و در سال ۱۹۱۰ به دنبال تحقیقاتی در خصوص تاریخ تبلیغات مذهبی در آلمان، مقاله ای تحت عنوان" تبلیغات مذاهب آسیایی در مغرب زمین "را به رشته تحریر درآورد [۲] . در سال ۱۹۱۲ چاپ مشابهی از کتاب رومر تحت عنوان" بابیت و بهائیت، آخرین فرقه منشعب از اسلام Die Babi-Behai " The latest Mohammedan sect " منتشر شد. آثار رومر، اولین آثار عمده در موضوع بابیه و بهائیت بود که در آلمان منتشر می شد؛ و علاوه بر مطالعات تاریخی، حاوی تحقیقات گسترده ای در نقد و بررسی تعالیم بابی و بهایی نیز بود. محور اصلی کتاب" بابیت و بهائیت، پژوهشی در تاریخ مذاهب اسلامی "بررسی اصول بنیادی تعالیم بابی و بهایی در شناخت خدا، مظهریت، مقام انسان و رستگاری بود. آثار او در نقد و بررسی فلسفی و کلامی تعالیم بابیت و بهائیت، بصورت قابل توجهی از سبک و اندیشه های" ایگناز گولدزیهر "تأثیر پذیرفته بود. از جمله منابع تحقیقات کتاب رومر آثار گوبینو، براون، گویارد، نولدکه، هوآرت، اوئن هایم، گولدزیهر، نیکولا، نیکلسون، کبلر، کرمر، ریشتر، اولد نبرگک، زیبولد، اشراینر، زیلر و نیز آثار مؤلفان بهایی و گزارش مسیونرهای مذهبی از ایران است. کتاب رومر، همچنین مورد استناد و استفاده محققان بسیاری قرار گرفته است: از جمله پژوهشگرانی که از کتاب رومر در تحقیقات و تألیفات خود در سطح گسترده ای استفاده کردند عبارتند از: روزنکرانتس، فلاشه ، پل شورلن، ریچارد شافر، فیچیکیا. نیکولا‌ـ توفیق از محققان برجسته بهایی آلمان در کتاب" DER information als method " بیان می کند که اثر رومر، سند منحصر به فردی از دوران خود در اروپای آلمانی زبان می باشد و بی تردید واجد اهمیت تاریخی است و از آن می توان به عنوان مأخذ مستقیم مطالعات بابی و بهایی استفاده کرد. کتاب هرمان رومر شامل چهار فصل و دو ضمیمه است که فصل اول آن، طولانی ترین بخش کتاب را تشکیل می دهد. نویسنده در این فصل به مباحثی پیرامون آغاز جنبش بابی تا مسئله جانشینی علی محمد باب می پردازد. در این فصل، رومر موضوعاتی چون پایه گذاری بابیت در شیخیه، توصیف مقام باب به عنوان شیعه کامل در آراء شیخیه، بررسی تاریخی تمایلات صوفی مآبانه در بابیه، رخنه تعالیم کابالیستی در بابیه، بررسی نگرش بابیه در مورد پیامبری، کاربرد تأویل در آثار بابیه و عنصر سیاسی در آن نهضت را

مطرح می کند. فصل دوم کتاب، معطوف به بررسی نقش رهبری میرزا حسینعلی نوری در تغییر شکل جامعه بابی به بهائی در دوره اقامت او در بغداد و ادرنه است. در این بخش، نویسنده به بررسی مباحثی چون بررسی آثار او در بغداد، تأثیرپذیری اش از صوفیه، الواح و مکتوبات او و موقعیت داخلی و خارجی جامعه بابی می پردازد. فصل سوم کتاب نیز به نحوه شکل گیری بهائیت در عکا و نقد برخی احکام بهائیت و موضوعاتی چون شکل گیری کتاب اقدس، حقوق جزاء در بهائیت، بررسی آثار حسینعلی نوری در عکا، شکل گیری و تحولات فرقه در ایران و ارتباطات بهائیان با ایران اختصاص دارد. نویسنده در فصل چهارم کتاب به رهبری عبدالبهاء تا سال ۱۹۰۸ می پردازد و مباحث سیاسی ـ تاریخی بهائیت را در ذیل عناوینی چون عباس افندی، رهبر فرقه و نقش آن در توسعه بهائیت، عباس افندی و تعالیم فرقه ای، تبلیغات بهائیت در اروپا و آمریکا، عملکرد عبدالبهاء در انقلاب مشروطیت ایران را مطرح می کند. نویسنده در ضمیمه اول کتاب به بررسی قرابت معنایی میان فرق و مذاهب می پردازد و تأکید اصلی را بر نزدیکی میان فرقه بکتاشی و بابیه و بهائیت قرار می‌دهد. رومر این قرابت معنایی را در مباحثی چون اشارات تمثیلی مذاهب، ظهور خداوند در مقاطع زمانی و مسئله حلول جستجو می کند. ضمیمه دوم کتاب هم اختصاص به جریانات مشابه در جهان اسلام و هند دارد و دراین ارتباط نویسنده به بررسی خاستگاه و اهداف فرقه، ریشه صوفی گری، بررسی فرقه احمدیه و مقایسه آن با بابیه و بهائیت می‌پردازد.

نظری اجمالی بر محتوای کتاب

رومر در اثر خود به گرایشات شبه عرفانی و صوفی مآبانه بهائیت اشاره می کند و معتقد است که بهائیت گیاهی دریایی است که در باتلاق جهان صوفی گری رشد و نمو کرده است. او معتقد است که" بهائیان با تمایلات و گرایشات صوفی مآبانه از عبدالبهاء بُت دیگری ساخته اند که در لباسی امروزی نمایان شده است ["۳] . به اعتقاد او بهائیت مسلکی درویش مآب است و تنها به لطف تقارن با جنبش های فرهنگی تجددگرای خاورمیانه بوده است که لباسی مدرن برتن کرده و می کوشد تا پیوندهای خود را با سایر حلقه های تصوف پنهان نماید. رومر، گرایشات شبه عرفانی بهائیت را بسیار عمیق و گسترده می داند و معتقد است که نگرش بهاء الله در لوح حکمت به فلاسفه، نگاهی سطحی است. به علاوه، تعبیری که برای فلاسفه بکار برده است)تئوزوفیست یا عارف(نشان می دهد که او فلسفه را با عرفان یکی می پنداشته و شناخت درستی از تفاوت آنها نداشته است. [۴] . رومر، بابیه و بهائیت را گنوسی، ثنویت گرا و دارای ساختاری فرقه‌ای و خرد ستیز می‌داند که از علوم رمزی و تأویلی اسماعیلی، حروفی، کابالا و دراویش بکتاشی متأثر است. او معتقد است که تعالیم بهائیت نسبت به شناخت خدا، مظهریت، مراتب صدور و فیض، همه از نوعی تلقی نو افلاطونی و گنوسی تأثیر پذیرفته‌اند. [۵] . رومر در بررسی سفر تبلیغاتی عبدالبهاء به آمریکا، بهائیت در آمریکا را صوفی گری آخر الزمانی ـ آپوکالیپتیک ـ معرفی می کند که حسینعلی نوری در نزد آنان مسیح باز گشته یا حتی خود خدا، جلوه می کند. او معتقد است که بهائیت در فرانسه، خاستگاه یهودی دارد به طوری که دریفوس یهودی، نقش بسیار مهمی را در سفر عبدالبهاء به پاریس ایفاء کرد و تشکیلات جهانی" آلیانس ـ اسرائیلیت "به واسطه کمک های همه جانبه خود به یهودیان در شرق، تبدیل به پلی برای نفوذ بهائیت به فرانسه شد. رومر به علاوه تأکید داشت که یهودیان ایرانی در داخل ایران، برای به چالش کشیدن اسلام، فرقه بهائیت را متحد خود یافته و هم پیمان خویش تلقی می کردند. [۶] . از دیدگاه هرمان رومر، در جریان انقلاب مشروطیت ایران، بهائیت با شعار جهان وطنی آرمان گرایانه و غیر واقعی خود به علائق ملی و منافع ایرانیان خیانت کرد. در این ارتباط، رومر اشاره می کند که "عباس افندی، عملاً بر ضد نهضت مردم سالاری ایرانیان دسیسه کرد و با دیپلمات های روسی و انگلیسی سازش و تفاهم داشت" به گونه ای که به بهائیان شهرهای تهران و تبریز، به شدت توصیه کرده بود که از محمدعلی شاه جانبداری کنند و به علاوه آنها را از شرکت در نهضت مشروطیت ایران نیز بازمی داشت. رومر همچنین تأکید می کند که با پیروزی انقلاب مشروطه، نادرستی ادعای عباس افندی که برای محمدعلی شاه، حکومتی طولانی و خوشایند را پیشگویی کرده بود، بر همگان روشن شد. رومر با یادآوری

فشارهای وارده از سوی روسیه و انگلستان به ایران و اتحاد آن دو قدرت در تقسیم خاک آن به دو حوزه نفوذ در ۱۹۰۷ بیان می‌دارد که روابط عبدالبهاء در عکاء با ارتش های خارجی و کارگزاران آنها در ایران، چیزی جز یک خیانت بزرگ به کشور ایران نبوده است. [۷] .

پاورقی

[۱] .DER Bahaismus , in Evangelisches Missions - Magazin ,new series , vol .۵۲,pp.۳۲۱-۳۱

[۲] , Die propaganda fur asiatische religionen im Abendland: in Basler missionsstudien .issue ۱۰,pp.۴۵-۵۵

[۳] .Der Behaismus , p.۳۳۱

[۴] فصل اول ۱۰,۲۰,۲۲,۳۱,۳۸,۴۸,۴۹,۵۷ فصل دوم ۷۴,۸۸,۹۰,۱۰۳ فصل سوم ۱۱۲,۱۱۴ -۱۱۷,۱۱۹,۱۲۱,۱۲۴,۱۳۱,۱۳۲,۱۳۳ فصل چهارم ۱۴۹,۱۵۲,۱۶۰,۱۷۴,۱۷۶.

[۵] فصل اول ۹,۱۳,۲۱,۲۲,۲۴,۳۱,۳۲,۳۸,۴۳,۴۴,۴۵,۴۹,۵۱ فصل دوم ۷۱ فصل سوم ۱۰۹,۱۱۱,۱۱۳,۱۱۸,۱۳۱,۱۳۹,۱۴۴ فصل چهارم ۱۴۸,۱۵۴,۱۶۰,۱۶۱,۱۶۴,۱۶۶,۱۶۷, ۱۶۸,۱۶۹,۱۷۲,۱۷۳,۱۷۵,۱۷۶,۱۷۸,۱۷۹,۱۸۰.

[۶] فصل چهارم ۱۴۹,۱۵۰.

[۷] فصل چهارم ۱۵۷ به بعد.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم

جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به

محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان

تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶

وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com

تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱ ۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است،

هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می‌گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی‌گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹